

Csapadékvíz elvezetés és Olaszfa községben

Lakossági szemléletformálás
TOP-2.1.3-16-VS1-2021-00019

Az esővíz gyűjtése és hasznosítása az egyik legegyszerűbb és leghatékonyabb módja a kerti öntözésnek.

Sok más dologhoz (pl. a biokertészkedéshez) hasonlóan nincs új a nap alatt, az esővizet az ember ősidők óta gyűjti és hasznosítja.

A 21. század emberének mégis újra el kell sajátítania azt a tudást, amelyet két generációval korábban még evidenciaként kezeltek.

A klímaváltozás során fellépő vízhiány és az egyenetlen csapadékeloszlás miatt ráadásul egy kemény, környezettudatos lépés is. Csak egy kis előre gondolkodást és némi mérnöki tervezést igényel.

Mi az esővíz előnye a vízhálózaton keresztül érkező vízzel szemben?

Lényeges előny, hogy az esővíz ingyen van, nem kell fizetnünk érte vízdíjat, csatornadíjat. Az esővízzel kiválthatunk jó pár olyan tevékenységet, amihez korábban csapvizet használtunk.

Az esővíz kémiai összetevőiben is különbözik a csapvíztől, lágyabb ez a víz, kevesebb benne a kalcium és a magnézium. Hátránya, hogy a nitrogén- és kén-tartalomnak (bizonyos esetekben a koromnak) köszönhetően a városi esővíz jóval szennyezettebb, savasabb a csapvíznél.

Hogyan lehet elvezetni az esővizet?

Egy épületnél a vízelvezetés, vízszigetelés kardinális kérdés. A megfelelő dőlésszögű tetőről a víz a cserepeken át az oromdeszkára, széldeszkára szerelt ereszcatornába ömlik, a falakhoz rögzített csatornák, könyökök, hattyúnyakak segítségével a csapadékot az épület vízre érzékeny részétől távolságban tudjuk elvezetni.

Ezután a vizet elszikkaszthatjuk a telken belül vagy kivezethetjük zárt csőrendszerben a közúti esővíz elvezető rendszerbe. Sokan nincsenek tisztában azzal, hogy az esővíz elvezetésének komoly jogi követelményei vannak. Ahhoz, hogy fenntartsuk a jószomszédi viszonyt, érdemes ezeknek utánanézni még építkezés vagy felújítás előtt.

Milyen jogi szabályozás vonatkozik a csapadék szikkasztására, elvezetésére?

A hivatalos kormányrendeletet itt olvashatjuk. A csapadékvíz elvezetést központilag szabályozzák, vagyis nem a helyi rendeleteket kell figyelembe vennünk, hanem az Országos Településrendezési és Építési Követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) számú kormányrendelet (OTÉK). Az OTÉK előírásainak alkalmazása kötelező jellegű. Az OTÉK 47. § (8) bekezdése kötelező jelleggel előírja, hogy a telek, terület csapadékvíz elvezetési rendszerét úgy kell kialakítani, hogy a víz a terepen, az építményekben, továbbá a szomszédos telken és építményekben, valamint a közterületen kárt (áztatást, kimosást, korróziót stb.) ne okozzon és a rendeltetésszerű használatot ne akadályozza.

A csapadékvíz elvezetésének (esővíz elvezetésének) részletes szabályait az OTÉK 47. §-a foglalja magában. Telekről csapadékvizet (esővizet) a közterületi nyílt vízelvezető árokba csak zártszelvényű vezetékben és az utcai járdaszint alatt szabad kivezetni. Amennyiben jogi kérdése merülne fel a csapadékvíz elvezetéssel kapcsolatban, érdemes olvasni a jogi fórumokat, ahol feltehetjük ezzel kapcsolatos kérdéseinket is.

A régebbi építésű házaknál (de gyakran az újaknál is) előfordul, hogy a tervezés során nem gondolkodtak sokat az esővíz elvezetéséről. Ebből sok bonyodalom lehet. Ha rosszul alakították ki az ereszek, elvezető csövek rendszerét, és például a házfalra folyik a víz, akkor pár év használat után vizesedni fog a fal, penészesedés alakul ki, rosszabb esetben pedig akár statikai problémákkal is szembesülnünk kell. Vagyis az esővíz legalább annyi kárt tud okozni, mint amennyire hasznos, ha okosan kezeljük.

Miért érdemes összegyűjteni az esővizet?

A klímaváltozás miatt szélsőséges a csapadék eloszlása. A száraz heteket, hónapokat nehezen kiszámítható módon váltják a bőséges esők, záporok, zivatarok. A hirtelen, nagy mennyiségben lehulló csapadékot nincs módja a kiszikkadt vagy lekövezett, leaszfaltozott talajnak felszívni, ezért a korábbi csapadékviszonyokra kialakított vízelvezető rendszerek túlterhelődnek, telítődnek a víztározók, a víz kimossa, rongálja a talajt, az épített terepeket. Ez ellen az egyik leghatékonyabb védekezés, ha a tetőről lefolyó esővizet összegyűjtjük és a szárazabb időszakban elöntözzük.

Milyen edények vannak az esővíz gyűjtésére? Melyiknek mik az előnyei, hátrányai?

Vannak nagy, földbe ásható vízgyűjtő edények, vagy az épület alagsorában elhelyezhető tárolók és léteznek kisebb méretű eszközök. Ha még házépítés, kerttervezés előtt állunk, érdemes végiggondolni, hogy milyen rendszert tudunk, szeretnénk kiépíteni. Egy komolyabb vízgépészeti rendszerrel megoldhatjuk például, hogy az esővizet a vécé öblítéséhez, mosáshoz, takarításhoz is kényelmesen tudjuk használni. Ezzel a megoldással rengeteg csapvizet spórolhatunk, ráadásul tudatos esővíz-felhasználók is leszünk.

Persze vannak ennél egyszerűbb megoldások is, nagyszüleink vödrökbe, kádakba, hordókba gyűjtötték a vizet. Ezeknek a hátránya, hogy nyitottak, a szúnyogok előszeretettel helyezik el benne a lárvákat és nem feltétlenül biztonságosak (pl. a kád), ha kicsi gyerekek mászkálnak, rohangálnak a kertben. Az alkalmi víztárolóból is el kell valahogy juttatni rendeltetési helyére az esővizet, ezt megoldhatjuk egy egyszerűbb szivattyú használatával. Léteznek betonból, fémből, műanyagból készített esővízgyűjtő-edények. Ha szennyezettebb a levegő, ahol lakunk, érdemes cementhabarccsal simára eldolgozott belső felületű betonedényben gyűjteni a vizet. Ennek az előnye, hogy az esővíz nem fog benne megposhadni és a betonból értékes ásványi anyagokat old ki a víz, vagyis visszaáll a semlegeshez közeli pH-értéke.

Ha műanyag tartályunk van, akkor fennáll a veszélye annak, hogy a víz megposhad benne. A legcélszerűbb a vizet még a műanyagból készült edénybe eresztés előtt átszűrni, így elkerülhetjük a poshadást.

Miért számít környezettudatos megoldásnak az esővíz hasznosítása?

Az esővíz hasznosítása több szempontból is környezettudatos megoldás. A Föld vízkészletei korlátozottak, a talajvíz kitermelése folyamatos és egyre mélyebbről kell felhozni a vizet. Mivel az ipari telepek környékén szennyezett a víz, gyakran nagyobb távolságból kell hozni az ivóvizet. Ehhez sok-sok energiát és pénzt kell elhasználni.

Az esővíz hasznosításával kiválthatjuk a háztartásunkban alkalmazott ivóvíz közel 50 %-át! Ha éves szinten elfogyasztunk 450-500 m³ vizet és ennek a felét esővízzel oldjuk meg, pénzt és energiát spórolunk.

Mivel az esővíz lágyabb a talajvíznél, a mosás során kevesebb mosószert kell használnunk. Újabb környezettudatos pont az esővíz gyűjtése mellett.

Ha körbenézünk a mai magyar településeken, egyre több utca, út kapott aszfaltborítást, a kertekben is egyre nagyobb felületet köveznek le az emberek. Ennek az előnye, hogy megkönnyíti a közlekedést, viszont komoly hátránya, hogy a hirtelen leszakadó esővíznek nincs hová felszívódnia, lefut az aszfalton és ömlik a vízelvezető rendszerbe. A települések víztárolói telítődnek. Ha mi magunk gyűjtjük az esővizet (és mondjuk nem kövezzük le az egész udvart), akkor már kevesebb víz kerül az esőzések során az utcára, a települések víztározójába.

Ráadásul a növények is jobban szeretik az esővizet (persze ha nem szennyezett).

A lekövezett, leaszfaltozott települések régi és új lakóinak érdemes megtanulnia, hogy az esővíz értékes és a gyűjtéssel, hasznosítással élhetőbbé tehetjük a környezetünket.

Mire használhatjuk az összegyűjtött esővizet?

Az összegyűjtött és megszűrt esővizet
használhatjuk többek között öntözésre,
autómosásra, takarításra, vécéöblítésre.

Mire nem érdemes esővizet
használni?

Az esővizet ne használjuk főzésre, fürdésre,
ivóvízként. A szűretlen, szennyezett városi
esővizet ne használjuk öntözésre.

Bánjunk tudatosan a csapadékvízzel!

A föld édesvízkészlete állandó, vízfogyasztásunk rohamosan növekszik. A vízfelhasználás kétszer gyorsabb ütemben nőtt az elmúlt száz évben, mint a föld népessége. A föld édesvízkészlete ugyanakkor állandó, az összes víz mindössze 1%-a alkalmas emberi fogyasztásra. Ebből a szerény mennyiségből kell megtermelni élelemnövényeinket, itatni állatainkat, előállítani fogyasztási cikkeinket, és ezt használjuk ivásra, fürdésre, de úszómedencéink feltöltésére, utak locsolására is. Így minden csepp víz felhasználásakor a legkörültekintőbben kell eljárni. A vízgazdálkodási törvény alapján az ingatlanra lehulló csapadék az ingatlantulajdonos tulajdonát képezi, így célszerű azzal tudatosan gazdálkodni.

Gyűjtsük a csapadékvizet!

Csapadékbőség idején mindenki igyekszik minél hamarabb megszabadulni a kertjét, pincéjét elárasztó víztől, majd néhány hónappal később ivóvizet használ olyan célokra is, amelyekre a kevésbé tiszta, ingyen rendelkezésre álló és nem utolsósorban az „előállítása” és célba juttatása során nagyságrendekkel kevesebb energiát felemésztő csapadékvíz is tökéletesen megfelelő lenne. Fontos szempont emellett, hogy a csapadékvíz nagyobb arányú felhasználásával – különösen a mezőgazdaságban – jelentősen csökkenthető a talajvízből történő vízkivétel. A csapadékvíz gyűjtése így egyszerre enyhítheti az özvízszerű esőzések kedvezőtlen hatásait, nyújthat segítséget a vízhiány leküzdésében és hozzájárulhat az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérsékléséhez!

A csapadékvíz helyzete Olaszfán

Az elmúlt évek szélsőséges, csapadékos időjárása jelentős vízkárokat okozott. A problémát fokozta, hogy a csapadékvíz elvezető rendszer műtárgyai feliszapolódtak, és eredeti szállítókapacitásuknak csak töredékét tudták biztosítani. A Petőfi Sándor u. nyugati oldalán lévő árokból a vízelvezetés nem megoldott. A leszűkült mederszelvények eredeti állapotának helyreállítása mindenképp szükséges ahhoz, hogy a Petőfi utcából, valamint az északi településrészről lefolyó csapadékvizek kártétel nélkül elvezethetők legyenek. A medrek feliszapolódásának megszüntetését és a zárt szelvényű csövek cseréjét, valamint új átereszek építését az Önkormányzat saját erőből megoldani nem tudja. A nyílt árok burkolása a nagy sebességgel lefolyó vizek eróziós hatását lényegesen csökkentené, és ezzel biztosítani lehetne a mederszelvény állékonyságát. Olaszfa községben további utcák árkaiknak rendbetétele is nagymértékben javítaná a belterületi vízelvezető rendszer hosszú távú megbízható és hatékony működését.

2022, Olaszfa